

ГААЗЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ 1922 — міжнародна фінансово-економічна конференція представників держав Заходу і Радянської Росії. Відбувалася 15 червня — 19 липня 1922 у м. Гаага (Нідерланди) за рішенням **Генуезької конференції 1922** з метою вивчення та врегулювання питань про борги цар. і Тимчас. урядів Росії та компенсац. претензій держав Заходу у зв'язку з націоналізацією більшовиками власності іноз. фіз. і юрид. осіб, а також обговорення питання про надання кредитів Рад. Росії. У конф., що розпочалася за 5 тижнів після закінчення Генуез. конф., взяли участь ті самі країни, що і в останній — 27 найбільших західних держав (окрім Німеччини та США) і Рад. Росія, але вже не на рівні урядів, а лише ділових кіл та експертів. УСРР на Г. к. 1922 представлена не була, оскільки за угодою від 22 лютого 1922, підписаною у Москві повноваж. представниками 8-ми рад. або нар. респ. (за винятком Далекосх. респ., яка не вважалася ні рад., ні нар.), її інтереси, як і інтереси Азербайджану, Вірменії, Білорусі, Бухари, Грузії і Хорезму, представляла РФ. Згідно з рішенням Генуез. конф. 1922 створ. рос. і нерос. (мала 3 підкомісії: з приват. власності, боргів, кредитів) рівноправні комісії для вивчення питань щодо претензій держав Заходу до рад. респ., насамперед вимог про повернення

(реституцію) націоналізов. власності колиш. іноз. власникам. На відміну від Франції, яка займала жорстку і непоступливу позицію, Велика Британія пропонувала шукати шляхи співпраці з РФ. Рад. сторона, у свою чергу, посилила акцент на питаннях заг. роззброєння, а наприкінці червня, пішовши на деякі поступки, заявила про готовність відмовитися від контрпретензій у сумі 39 млрд золотих рублів за збитки від інтервенції і блокади, визнати борги цар. Росії і Тимчас. уряду без відсотків, задовольнити іноз. власників націоналізов. підприємств шляхом надання їм концесій, проте за умови одержання кредиту в сумі 3224 млн золотих рублів та відмови держав Заходу від вимоги повернення воєн. боргів. Нерос. комісія наполягала на визнанні РФ усіх боргів і повному поверненні націоналізов. підприємств колиш. власникам. Позиції сторін були категоричними та непоступливими, внаслідок чого конф. закінчилась безрезультатно.

Рекомендована література

1. Гаагская конференция 1922 г.: Полный стенограф. отчет. Москва, 1922.

В. П. Капелюшний

Бібліографічний опис:

Гаазька конференція 1922 / В. П. Капелюшний // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-27900>. — Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).